

המאמץ והתנופה בייצור החלב והבשר באירופה

1. יש הרוצים לטפח גזעים דור-תכליתיים חד-שיים; באותן הארצות שקיימים גזעים דור-תכליתיים מעוניינים להשביחם מבחינת ייצור החלב, מבלי לפגוע בכושרם הגדול לייצר בשר;
3. ישנם מגדלי-בקר שרוצים לשמור על טהרת הגזע של בקרם, אבל חותרים לקראת ייצור של בני-כלאיים מוצלחים ביותר מהטיפוס של "בשר-חלב".
4. קיימת גם מגמה להחזיק בגזעי החלב המשובחים ביותר, בעלי גוף מגודל, שיספקו צאצאים ממין זכר, טובים וריווחיים בשיווק לבשר.

השארולה

ידועים לכל הניסויים הרבים שנעשים ברוב הארצות בהגדלת ייצור הבשר ע"י הכלאה של כל מיני גזעים בשארולה. הממצאים מהניסויים האלה מוכיחים שאמנם משיגים יתרון בייצור הבשר בשיטות הכלאה אלה. שתיים הן הסיבות העיקריות להצלחות אלה: (1) קצב גדילה מהיר יותר בהשפעת און-כלאיים; (2) כושר ההורשה הטוב של השארולה בקרימת בשר בעל טיב משובח (לא שמן).

ב-15 השנים האחרונות ייצאה צרפת 1268 פרים ו-4788 אמהות מגזע השארולה למטרות רבייה לרוב ארצות העולם (חוץ מארה"ב, קנדה ומאקסיקו).

הבקר הדני האדום למזרח אירופה

הבקר הדני האדום מבוקש באותן הארצות, המעוניינות בהשבחת תכונות הבשר והחלב גם יחד בגזעים דור-תכליתיים מקומיים. מוצאים עכ"ש פרים דניים כאלה ברוב הארצות שמאחורי "מסך הברזל"; הם משמשים להכלאה בבקר אדום-לבן, הנפוץ במרכז אירופה ובארצות הבל-קן (בקר אדום-לבן זה, מוצאו מהגזע הסימנטאלי השווייצרי, אלא שבמרוצת השנים נתגמד במידת-מה מחמת תנאי תזונה וטיפול נחותים, לעור מת תנאי המכורה). בצ'אכוסלובקיה הושגו תוצ-

הרגשת הכל באירופה היא שהולך ומתקרב מחסור גדול בבשר-בקר, ואלה הן הסיבות לחשיבות אלה:

1. אוכלוסיית אירופה הולכת וגדלה;
2. צריכת בשר-בקר לנפש עולה משנה לשנה;
3. הופעת צרכנים נכבדים חדשים לבשר-בקר, כגון יוון, איטליה וספרד, שקדם לכן הסתפקו רוב האוכלוסין בארצות אלה בתפריט מזון שהתבסס על בשר עיזים, גבינה, לחם, דגנים ושמן-זית;
4. צמצום ייצוא הבשר מארגנטינה לארצות אירופה מחמת סיבות שונות;

5. התפתחות שווקים נרחבים לבשר במזרח הרחוק, שספקיהם העיקריים הם אוסטרליה וניו זילנד; כך, למשל, יאפאן הכפילה את צריכת הבשר מאז שנת 1955, ומגמת העליה בצריכת הולכת ונמשכת.

לורד לאק, יושב ראש קונצרן-הענק לתעשיית מזונות בבריטניה הצהיר: "אם לא יאחזו באמצעים דחופים להגדלת ייצור בשר-בקר בכל מקום, הרי אי-אפשר יהיה למנוע רעב כל-עולמי לבשר".

בארצות רבות החלו לחפש דרכים להגדלת הייצור ונערכים ניסויים רבים לטפח בקר בעל כושר-תפוקה רב. שונות הן הדרכים בארצות שונות, בהתאם לתנאים המיוחדים שבכל ארץ, אולם בדרך כלל מסתמנות 4 מגמות בקרב מטפחי הבקר:

עי או משקים ללא פלחה) יהיו תאי-מנוחה השיכון המתאים והרצוי ביותר לפרות חלב. במשקי פלחה, בהם דרוש זבל אורגאני מעורב בקש לזיבול הגידולים השונים, יהיה זה מתאים ביותר להחזיק את הפרות על מרבצים מרופדים קש.

(תורגם מהדו"ח של שנת 1963 שפורסם ע"י המכון לחקר החלב ברידינג)

י. ע.

ענין מיוחד מעורר ייבוא הבקר ההולנדי לארגנטינה; הוא משמש שם להכלאה בבקר השחור-לבן המקומי, שרובו הוא ממוצא ההול-שטיין-פריזי האמריקאי והקנדי. ארגנטינה עושה מאמצים גדולים להגדיל את ייצור הבשר כדי לתפוס מחדש את מקומה כייצואן ראש וראשון של בשר. כוח המשיכה המיוחד של הפריזי-ההולנדי לגבי בוקרי ארגנטינה הוא בתכונותיו הטור-בות בייצור חלב ובשר גם יחד. המבנה הגושי של הבקר הזה מבטיח גם תפוקת בשר יעילה יותר.

האירשיוך הפיני

ענין מיוחד בקרב הבוקרים מעורר גזע פיני זה. בוקרי פינלנד סטו ממגמות הטיפוח של גזע זה באנגליה; הם העדיפו תכונות שימושיות על פני הופעה נאה במבנה. האירשיוך הפיני ניות הן עמוקות בגופן, קצרות-רגליים במקצת, אבל בעלות מימדים טובים (משקל הפרים הוא כ-1100 ק"ג ושל הפרות — 590 ק"ג). הגזע הזה מצטיין באופן מיוחד בתנובה גבוהה (4.5% שומן) ואריכות-ימים יוצאת מגדר הרגיל. עגלים צעירים מספקים בשר מטיב משובח. בשנת 1963/64 היתה התנובה הממוצעת (מ-157 אלף תנובות מבוקרות) 4500 ק"ג חלב עם 4.5% שומן. בעדרי פינלנד יש כיום למעלה מ-6000 פרות עם תנובות-חיים שמעל ל-45 אלף ק"ג חלב ו-14 פרות עם תנובות חיים שמעל ל-90 אלף ק"ג. שתי האלופות בעדר זה הן: (1) „אולה ראגניה“, בת 23 ש', עם תנובת-חיים של 110,737 ק"ג חלב בן 4.7% שומן, ו-(2) „נופסה“, בעלת תנובת-חיים של 117,534 ק"ג עם 4.4% שומן. שתי הפרות האלה הן האלופות של הגזע האי-רשיירי בעולם כולו. בקר מגזע זה מיוצא עכשיו לארצות סקנדינביה, לרוסיה, לארצות מזרח-אירופיות וכן לאנגליה, מולדת האירשיוך. המר-עצה לשיווק החלב באנגליה והאגודה לגידול הבקר האירשיוך באנגליה ייבאו בזמן האחרון 5000 מנות זירמה קפואה מפינלנד ומתכוונים להזריע בזירמה זו 1500 פרות מהגזע האירשיוך, רשומות בספר העדר באנגליה.

המלביה"ד א. י. ב.

אות טובות מאוד בהכלאה זו ומציינים את הה-עלאה הניכרת בכושר הנבת החלב בבני-הכל-איים.

בגזע הדני האדום מוטבעים בצורה מוצלחת תכונות לייצור חלב ובשר. הפרים שבתחנות ההזרעה מגיעים למשקל גוף הנע סביב 1150 ק"ג, ופרות, בעלות משקל גוף של 650 ק"ג, אינן נדירות. תנובת החלב הממוצעת של גזע זה בשנים האחרונות הוא למעלה מ-4500 ק"ג עם 4.2% שומן (ממוצע של 284 אלף תנובות מבוקרות).

הג'ארסי הדני

גם גזע זה מבוקש בשנים האחרונות בארצות שונות, בייחוד בארצות מרכז ומזרח אירופה. מטרת ההכלאה בגזע זה הן: (1) הגדלת אחוז השומן בחלב; (2) השבחת הטיפוסיות החלבנית של הפרות ושיפור מבנה העטין. בשנים האחר-נות יובאו לגרמניה המערבית כ-2000 ראש בקר בכל שנה. בגרמניה מגדלים את הגזע הזה בטהרתו וגם עורכים בו ניסויי הכלאה. ניסויים מעניינים בהכלאה נערכים זה 10 שנים בהונגריה. גם בארץ זו מצוי גזע אדום-לבן (ממוצא סימני-טאלי) ומכילאים אותו בג'ארסי דני לשם טיפוח שני טיפוסים אלה: (1) בהמת בשר, בעלת 25% דם ג'ארסי ו-75% דם הונגרי אדום-לבן; (2) פרת חלב, עם 50% דם ג'ארסי, 25% — שוויציתום ו-25% דם אדום-לבן הונגרי.

שוב עולה פופולאריותו של הגזע הפריזי ההולנדי

הולנד היא, כידוע, ערש הגזע הפריזי. בוקרי הולנד נשארו נאמנים כל השנים למטרת הטיפוח שהציבו לעצמם, והיא — השבחת שתי התכונות, חלב ובשר גם יחד; ויש לציין שהם מצליחים בכך. למעשה ממשיכה גם עכשיו הולנד לייצא בקר רבייה לכל ארצות אירופה. בשנים האחר-נות מייבאים בקר הולנדי-פריזי לאירלנד, לפור-טוגל ולהודו. בארץ זו משמש הבקר ההולנדי להכלאה עם גזע „האריאנה“ המקומי, שמשתייך לבקר הזאבון.